

ALETTA JACOBS COLLEGE | PUBLICATIE 2026

DE KRACHT VAN DE GROEP VERSTERKEN

Door te investeren in de kracht van de groep, in professionalisering van docenten en in samenwerking met partners, bouwt het Aletta Jacobs College in Hoogezand aan een inclusieve school waar elke leerling gezien wordt. Heike Koorenhof en Lony Brian, respectievelijk directeur onderwijs en regisseur onderwijsondersteuning en kwaliteit, vertellen over dit proces. “Wij normaliseren door leerlingen niet te bestempelen, maar door te zien wat zij nodig hebben binnen de groep.”

Het Dr. Aletta Jacobs College, een scholengemeenschap die praktijkonderwijs tot en met gymnasium aanbiedt, bestond voorheen uit zes afzonderlijke deelscholen. Om de samenhang te vergroten, zijn de deelscholen sinds dit schooljaar samengevoegd in vijf afdelingen¹. “We streven naar één visie, één school en meer eenduidigheid,” zegt Heike Koorenhof. “Zeker als het gaat om inclusief onderwijs is dat belangrijk, omdat het interne samenwerking bevordert.”

ONDERWIJS LEIDEND

Een belangrijk uitgangspunt van de inclusieve werkwijze van de school is dat het onderwijs leidend is, ook voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben. “We gaan ervan uit dat er altijd een vorm van onderwijs mogelijk én waardevol is, zodat de leerling onderdeel blijft van zijn of haar omgeving”, zegt Lony Brian. “In onze visie is het onderwijs altijd voorliggend, omdat we vinden dat elke leerling moet kunnen deelnemen aan de school en aan de groep.”

In plaats van te focussen op individuele zorgplannen, zet de school in op de kracht van de groep en op versterking van de pedagogisch-didactische context. “We richten ons op aanpassingen op groepsniveau en blijven, waar dit kan, weg van individuele labels en diagnoses”, vervolgt Lony. “Inzet is dat de docent in de klas een pedagogisch-didactische context creëert waarin alle leerlingen tot hun recht komen en zich kunnen ontwikkelen. Leerlingen die ondersteuning nodig hebben, begeleiden we in principe niet individueel omdat we er van overtuigd zijn dat kinderen in een groep meer leren dan alleen. Alleen wanneer het écht nodig is, wordt tijdelijk individueel gewerkt, met

¹ Het Dr. Aletta Jacobs College heeft vijf afdelingen: praktijkonderwijs, vmbo onderbouw, vmbo bovenbouw, mavo/havo/vwo onderbouw en mavo/havo/vwo bovenbouw

het doel dat de leerling zo snel mogelijk weer kan aansluiten bij de eigen groep.”

ALTIJD ONDERDEEL VAN DE GROEP

De school werkt met ‘maatwerkuren’ waarin leerlingen, vaak in overleg met de mentor of de ondersteuningscoördinator, zelf kiezen aan welk vak of welke vaardigheid zij werken. “Leerlingen met een bepaalde ondersteuningsbehoefte volgen dit lesuur gezamenlijk”, vertelt Heike. “Elke afdeling heeft bijvoorbeeld een geschoolde NT2-docent in huis die een maatwerkgroep NT2 begeleidt.”

Ook leerlingen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte participeren zoveel mogelijk in de reguliere groep. Als dat niet goed gaat, kunnen ze tijdelijk terecht in een van de drie trajectklassen waar ze ondersteuning op maat krijgen. Ze werken hier aan hun werkhouding, hun zelfbeeld, hoe om te gaan met invloeden uit hun omgeving en natuurlijk aan de onderwijskundige doelen.

“Zo werken leerlingen met een OPP aan doelen die belangrijk zijn om het onderwijs te kunnen blijven volgen en blijven ze tegelijkertijd aangehaakt bij hun groep”, legt Lony uit. “Het doel is dat de leerlingen met de juiste handvatten (volledig) terugkeren naar de eigen klas.”

WAT IS WÉL MOGELIJK?

Een ander belangrijk uitgangspunt van de aanpak is het ‘waarderen perspectief’, vertelt Heike. “We focussen niet op de beperkingen van leerlingen, maar gaan

altijd op zoek naar wat wél kan. Er zijn altijd mogelijkheden, maar bij de ene leerling moet je daar wat langer naar zoeken dan bij de ander, en soms heb je daar partners bij nodig. We hebben de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in onze contacten met partners. We spreken in toenemende mate dezelfde taal, waardoor we elkaar beter begrijpen en steeds beter samenwerken.”

Naast partners in de jeugdhulp, werkt de school in toenemende mate samen met bedrijven. Heike: “Ons doel is dat elke leerling een diploma haalt, soms zijn hier maatwerktrajecten voor nodig. Het is niet voor alle leerlingen haalbaar om een diploma te halen. Door stages en leerwerktrajecten aan te bieden vergroten we hun kansen in de regio, maar we zien ook dat dit bij veel leerlingen hun motivatie voor school versterkt. We hebben voor de havo bijvoorbeeld een praktijkvak ontwikkeld en we zien dat dat voor bepaalde leerlingen heel motiverend werkt.”

Een mooi voorbeeld is het verhaal van een vmbo-leerling die in de onderbouw veel tijd in de trajectklas heeft doorgebracht. “Toen deze leerling instroomde in de bovenbouw werd het hem al gauw te veel en dreigde hij uit te vallen”, vertelt Lony. “Omdat hij wel heel goed wist wat hij wilde - namelijk automonteur worden - hebben we samen gekeken hoe hij dat zou kunnen bereiken. Wat is wél mogelijk? Hij is toen drie dagen in de week stage gaan lopen en bloeide helemaal op. Nu zit hij in een leerwerktraject waarin hij toewerkt naar een vmbo-basis diploma. Dat gaat heel goed; dit jaar gaat hij eindexamen doen.”

BEGELEIDEN VAN LEREN

In een inclusieve school speelt de groepsdynamiek een belangrijke rol. Dit vraagt van docenten dat ze veel aandacht hebben voor de pedagogisch-didactische context in de groep. Lony: “Daarom werken we steeds meer met groepsplannen en is de professionalisering van docenten sterk gericht op pedagogische en didactische vaardigheden. Voor de professionalisering is er een werkgroep ‘Begeleiden van leren’ die maandelijks een studiemiddag organiseert. Dit schooljaar is ‘versterking van de pedagogische omgeving’ een van de thema’s waar de professionalisering zich op richt.”

Jaarlijks wordt er op basis van data en gesprekken gekeken naar trends die onder andere spelen op het gebied van ondersteuning. Zo nodig wordt op bepaalde thema’s professionalisering ingezet tijdens de schoolbrede studiemiddagen (interviews, differentiëren et cetera) of in kleinere groepen collega’s. Zo zijn er bijvoorbeeld geschoolde faalangstreductietrainers en collega’s die zijn getraind om met een groep leerlingen te werken aan executieve vaardigheden.

Daarnaast vindt professionalisering plaats in het kader van ‘Tijd voor toekomst’, een programma in de provincie Groningen dat is gericht op gelijke kansen en inclusief onderwijs. Zo is er in dat kader bijvoorbeeld een training gericht op de groepsdynamiek en worden docenten geschoold om weerbaarheidstrainingen of psychomotorische therapie te geven.

JE BEKWAAM VOELEN

Hoewel het inclusiever maken van het onderwijs nog volop in ontwikkeling is, zien Heike en Lony mooie opbrengsten. “Vrijwel alle leerlingen kunnen dichtbij huis naar school en blijven onderdeel van de school en van de eigen klas”, zegt Heike. “Maar ook docenten hebben baat bij deze ontwikkeling. Zij ontwikkelen hun bekwaamheid. Als je alle leerlingen in de groep tot hun recht kunt laten komen, dan ervaar je succes en voel je je bekwaam. En als je je bekwaam voelt, zit je lekkerder in je vel en ervaar je meer werkplezier.”

MEER INFORMATIE

Heike Koorenhof

Lony Brian

www.aletta.nl